

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים" בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצי'טו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

ערש"ק פרשת "נשא" א' בסיון תשע"א

גליון מס' 273

"יברכך ה' וישמרך!"

בין אדם לחבירו

מתקרבים אנו והולכים לחג הגדול והקדוש - חג מתן תורה. כל יום מימי הספירה מצחצח ומנקה את נשמותינו יותר ויותר ומכשיר אותנו למעמד הגדול והנשגב, ולכן מחובתנו להרבות בתורה ובמצוות, במעשים טובים ובמידות ישרות ולרכוש לנפשנו מקניני התורה הקדושה כדי שנוכל להשיג הארות והשפעות מאותו חג גדול ונורא. הרבה מקניני התורה תלויים במצוות שבין אדם לחבירו. הגאון הגדול רבי אליעזר פאפו זצ"ל, מוכיח בספרו "יעלזו חסידים": בעוונותינו רבה רעת האדם בעבירות שבין אדם לחבירו. יש מכה רעהו בסתר ויש בגלוי, ואין איש נחם על רעתו, ואין שואל מחילה מהאיש שחטא לו, וכי יהיה ריב בין אנשים, כל אחד מתנשא לאמר: הוא חטא לי ואני לא חטאתי לו. ואפילו הוא יודע ומכיר שחטא, הוא בוש לגשת לבקש מחילה ממנו, בפרט אם הנעלב קטן ממנו בשנים ובמעלה, לא יהין לגשת לבקש ממנו מחילה, ואפילו יתנו לו כל חללו של עולם, לא יוריד מכבודו מאומה, ולבסוף ימות בעונו. ויש שנדמה לו, מכיון שחוזר הנפגע ומדבר עימו ויושב עימו בשלווה כבתחילה, יותר לא צריך לבקש ממנו מחילה על מה שחרפו וציערו. ויש אנשים אשר ישעו בדברי שקר באומרים: אם ציערתי, גידפתי וגזלתי לחברי, שלום יהיה לי, שהרי הוא אומר לפני שנתו: "הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי..." ולא צדקו בדבריהם, כי לו יחא שהאומרו מתכוין למחול בלב שלם ומסיר כל טינה מליבו, בכל זאת החוטאים לא נפטרו מעונשם - ראייה לדבר ממעשה בגמרא, ברב שהיה ממציא עצמו לפני מקניטו, והסתובב בערב יום כיפור ליד חנות הטבח שהקניטו כדי שיזכר לצאת אליו ולבקש מחילה. ועתה אם כדברי הסומכים על המחילה לפני השינה, מה לו לרב להמתין לטבח שיצא ויבקש, הרי המחילה היתה בכוחו, וימחול לו בלב שלם ודיו! אלא ודאי צריך לומר, שהחוטא כלפי הזולת יענש בשניים: (א) חטא לחבירו. (ב) לא קיים מצוות התשובה ובקשת מחילה שחייבתו תורה. יוצא אפוא, כי המוחל לחבירו בלא שהחוטא יתחרט ויפייס, פטרו מעונש חטא ראשון, ברם, מעונש חטא שני אין מצילו עד שיבקש מחילה כדין. נוסף לכך עליו לחשוש שמא לא מחל הנפגע בלב שלם, אלא אמר הנוסח מהשפה ולחוץ כמצות אנשים מלומדה. לכן בן אדם אם שילך עימך, עשה זאת והינצל - התרפס ובקש מחילה מרעך. מוטב שתתבייש בעולם הזה ותנקה מחטאיך. ע"כ. המידות היקרות של שמירת כבוד הזולת וריבוי השלום, תופסים מקום נכבד בתורתנו הקדושה ודגש רב מושם על דברים חשובים אלה. בפרשתנו אנו קוראים על קורבנות הנשיאים. מופת הדור רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל, בעל הספר החשוב "חפץ חיים" היה אומר: כידוע התורה חסה מלהזכיר תיבה אחת מיותרת ואף אות יתירה. ופעמים אנו רואים שתורתנו הקדושה אינה נמנעת מלחזור על דבר אחד כמה פעמים כמו בפרשתנו בנדבת הנשיאים - מפרטת התורה את נדבותיהם השוות של כל נשיא ונשיא לחוד, מה פשר הדבר? אלא התורה הקדושה באה ללמדנו, עד כמה חביב בעיני הקב"ה ישתבח שמו לעד, כשעם ישראל ובפרט מנהיגיו שהם הסמל והדוגמא של העם, כשהם רוחשים כבוד זה לזה, ומתנהגים בדרך ארץ אחד עם חבירו. לפיכך מספרת התורה באריכות יתירה על קורבן הנשיאים, מפלים ומשלים וכו' שכולם הביאו את אותה תרומה דווקא, כל כך למה? שלא לעורר קינאה ושינאה ביניהם, כדי להרבות ביניהם אהבה ואחוה, שלום ורעות. אחים ואחיות יקרים, כדי לזכות לטובה ולברכה, לישועה ולהצלחה, לשמירה עליונה ולסיעתא דשמיא, צריכים אנו להישמר ולהדר יותר ויותר במצוות שבין אדם לחבירו ולהרבות בשלום בבית ובעבודה. ואם נשכיל וננצל את הימים שעומדים לרשותינו, ודאי שנזכה להשפעות עצומות ולקבלת התורה, ויהי רצון שנזכה בקרוב לגאולה השלימה.

נתאך לעצמינו אמר הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל, הגענו לדרשה של רב גדול ומפורסם. תפסנו מקום קרוב לקרוב לבמה "והיו עיניך רואות את מוריך", היכינו בהתרגשות ובדריכות לדברי התורה, והנה מגיע הרב הדור הפנים ועולה לבמה כשכולו נסער, לופת הוא בשתי ידיו את ראשו וגונח חלושות "אוי, אוי" ולמקוטעים אף נשמעים מגרונו צמד המילים "איזה אסון". הקהל כולו המום ונרעש. מה שמע או מה ראה הרב בדרך לכאן? בודאי קרה אסון נורא! והנה לאחר דקות ארוכות ושתיית מספר כוסות של מים, החל הרב לגמגם בלשונו, כשגלי זיעה עוטים את מצחו, מתאר הוא אט אט את הזועה שראו עיניו: "פסעתי לאיטי בצדי השביל ולפתע הבחינו עיני ולא רז בתפוח רקוב על הכביש, והנה ללא אזהרה מוקדמת, הגיחה במהירות מכונית ודרסה את התפוח הרקוב!". כל הקהל הרימו גבה בתמיחה, והרב המשויך באחת "יודעים אתם שבתפוח רקוב נמצאים מיליוני חיידקים, והרי זה שמד נורא ואסון כבד לכל הדעות!!" עתה נקל להבין מדוע חצי מהקהל כבר נטשו את האולם... לא עלינו, כנראה שהשתבשה דעתו של הרב, יחשבו אנשים רבים בליבם, מה לנו ולחיידקים? איזה קשר יש בינינו לבינם? עתה שאל הרב פינקוס, על אחת כמה וכמה גדולה התמיהה כיצד יתכן הדבר שה' יתברך, שהוא גבוה מעל גבוה וסובב כל עלמין דואג לנו אנשים קטנים, ולא זאת בלבד אלא בחר בנו ואהב אותנו, ויהודי שחש בראשו הקב"ה מצטער ואומר: "קלני מראשי קלני מזרועי", כביכול אינו יכול להחזיק מעמד?! אלא הסביר הרב זאת שאנו אומרים בקריאת שמע: "שמע ישראל" - קבל והבן ישראל, ה' אלוקינו" - ה' אלוקים שלנו בחר בנו ואוהב אותנו, ואם שאול נשאל הכיכד יתכן הדבר שהרי ה' יתברך הוא אין סוף ומה לו ולנו, שאנו לעומתו אפילו לא חיידקים על תפוח רקוב, והתשובה "ה' אחד" ה' הוא כל יוכל ויכול לעשות גם את שאי אפשר לעשות ולחשוב! ביטוי לאהבתו הגדולה אלינו נמצא בפרשתנו. ה' יתברך מצוה את כוהניו-משרתיו לברך את ישראל בברכה המשולשת: "יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום"! נחזיר לו באהבה, נוסף לשבת באוהלה של תורה, נקיים מצוותיו בשמחה, ונזכה לגאולה במהרה!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו ת"א	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:56	20:26	19:23	ת"א
20:59	20:23	19:06	י"ם
20:57	20:27	19:14	חיפה

הפסרת השבוע: "יהי איש אחד" פרקי אבות - פרק ו'

מטעמים לשבת

"איש או אישה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה" (ו,ב)

למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין (רש"י). תמה רבי מנחם מנדיל מויטבסק זצ"ל: למה אמרו שהרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, הרי מכיון שראה אותה בקלונה, בודאי שיהיה ממאס ברע ומובטח לו שלא יחטא, ואם כן לשם מה פרישות זאת? הוא הקשה והוא תירץ: את שורשי הרע אין עוקרים בשכליות, כי אם על ידי מעשים בפועל ממש. אדם זה שראה סוטה בקלקולה, אף שמץ של מהפכה לא נתחוללה בנפשו, כי אם שנוסף לו מושכל חדש בחיים ובהליכותיהם, ממילא נעשתה חוכמתו מרובה ממעשיו, והריהו בסכנה גדולה שבעתים מכפי שהיה לפני כן. לפיכך יזיר עצמו מן היין, כדי שהיו מעשיו מרובים מחוכמתו...

(תורת הפרשה בשם ממעינות הנצח)

"יברכך ה' וישמרך" (ו,כד)
רבינו ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל אמר: עני המתגורר בביקתה דלה, בלא ריהוט ובלא רכוש, לא יבטח את דירתו, אף לא יטרח לנעול אותה. הן ידוע הסיפור באותו עני ששמע באישון לילה קולות רחש, גנב חדר לביתו. אמר לו: "טוב שבאת, הבה נחפש שנינו. אולי יחד נמצא דבר מה..." ברם, ככל שהעושר יגדל, כן תגבר השמירה. החל ממנועול פשוט ועד למערכות אזעקה משוכללות. וזהו שברך הכתוב: "יברכך ה'", עד שתזדקק לשמירה! והדברים אמורים אף ברוחניות. "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו", והסכנות האורבות לו רבות יותר, כי רווחי היצר הרע יגדלו שבעתים אם יפילו בפח! ומסופר, שרופא בכיר הביע באוזני הרה"ק ה"פני מנחם" מגור זצ"ל השתאות: מדוע בני הישיבות חרדים כל כך ומזדעזעים כל כך ממראות אסורים בבתי החולים, הרי יכול הוא להעיד עדות אישית, שעליו אין הם משפיעים! השיבו ה"פני מנחם": "הנני ואומר לך משל למה הדבר דומה. כשנכנסת לנעלי אבן זעירה,

איני יכול ללכת. ואילו הבדואים פוסעים יחפים על חלוקי חצץ לוחטים בשמש העזה ואינם חשים, לא בחודי האבנים ולא בלהטם. האם תחלוץ את נעליך ותעדיף להיות בדואי? ודאי שלא! לפיכך, הלא תבין, ככל שהאדם מאבד רגישות רוחנית, יש לרחם עליו יותר..."
(מעין השבוע)

"ויקריבו הנשיאים את קורבנם לפני המזבח" (ז,ז)

ביאר הגאון רבי חיים כפוי זצ"ל, שהנשיאים לא נצטוו להקריב, אבל רצונם להביא קורבן לה' היה כה עז, עד שמרוב חשקם וכלות נפשם, הביאו את קורבנותיהם ובאו מיוזמתם עד "לפני המזבח" ממש, למקום הקרוב ביותר שיכולים היו לבוא - ולפיכך כפל הפסוק לומר: "ויקריבו הנשיאים", שהתקרבו יותר ויותר - עד שה' ראה ברצונם העז וצויה למשה: "קח מאיתם", כי "הבא לטהר מסייעין אותן, ובדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו!"
(מעין השבוע)

מזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

פעם שבת הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל בעיר ניקלשבורג, כיבדו רב העיר, הגאון רבי מרדכי בנעט זצ"ל, לדרוש בבית הכנסת הגדול. נאספו כל לומדי העיר לשמוע לפילפולו של הרב דפונא. סלל רבי עקיבא אייגר דרך במים אדירים, צלל למעמקי הסוגיא ודלה פנינים. ערם קושיות, הציב יסוד איתן, ועל סמך אותו יסוד האיר את הסוגיא באור יקר... ולפתע הקשה רב העיר קושיא חזקה כבדל, שהפריכה את היסוד! בנך רבי עקיבא אייגר, והודה שהקושיות בתוקפן. ירד מן הבימה ושב לאכסנייתו. נקפו ליבו של רב העיר: מה עשה, הכלים את האורח, וסתר דרשתו לעיני כולם! קם ועלה לאכסנייתו לבקש מחילתו. קיבל רבי עקיבא אייגר פניו בכבוד ויקר, הודיע שאין בליבו ולו שמץ הקפדה. תורה היא, ואמת כתיב בה. אלא שדוקא משום כך מוצא הוא לנכון להעיר לרבה של ניקלשבורג, שקושייתו בטעות יסודה. הבהיר את הדברים, הקושיא התפוגגה, היסוד קם וגם ניצב, והדברים מאירים ושמחים! חקר רב העיר: "אימתי עמד מר על כך, שקושיית אינה קושיא?". "מיד כשהושמעה", באה התשובה. "אם כן מדוע לא תירץ, והשלים את פילפולך?". "חלילה!", קרא רבי עקיבא אייגר. "כבודו רב העיר - איך אוכל לומר לעיני קהלו שרבים טעה? אדרבה, שמחתי שיכול הייתי להביאם להתגאות ברבם, שהפריך את פילפולו של הרב האורח! יצא רב העיר המום, והכריז שעל כל בני העיר לבוא לבית הכנסת. עלה לבימה וחזר על יסודות פילפולו של רבי עקיבא אייגר, על קושייתו ועל סתירתה. הודה בצידקתו של הרב האורח - והעלה על נס את צידקתו!"

בימי אברכותו, חשב הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל להיות ל"צדיק נסתר". לשם כך שינן את הש"ס בעל פה, ולמד אומנות - להיות גור - שיוכל ללמוד תוך כדי עבודה, כפי שדרש מתלמידיו: "לחשוב בדברי תורה בעת הילוכם בשוק במקום נקי, וגם בעת יושבם בעגלה, וגם באמצע העסק!". אף הרגיל עצמו להתפלל במהירות כהמון העם, מבלי להפחית בכוונת התפילה! לבסוף החליט, שאין לו רשות לדאוג לרוחניותו, להצטנע בהסתר, כאשר הדור זקוק לו. לתנועת המוסר שהגה, יסד והפיץ! אך כדי שדבריו יתקבלו, כדי שתנועת המוסר תתקבל ותכה שורש, עליו לבצר בתחילה את סמכותו התורנית. לשם כך עבר מעיירתו סלנט לויילנה, מטרופולין של תורה, וחשף את גדולתו התורנית העצומה - הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל, מינה אותו ראשון בין גדולי דור דעה, לפני השרף מבריסק זצ"ל! השמיע שיעורים עמוקים בפני אברכי וילנה. כעדות תלמידיו, היה בולל בשיעורו חצי הש"ס בבקאות מדהימה וחריפות עצומה, והוזמן - בטרם מלאו לו שלושים! - לכהן כראש ישיבת רמילס, בצד ראש הישיבה הוותיק הגאון רבי מרדכי מלצר זצ"ל. ניאות להצעה. היה זה שלב נוסף בתוכניתו, שכולה לשם שמים: לכבוש פיסגת עולם התורה, כדי שיוכל בכוח סמכותו התורנית להחדיר את לימוד המוסר בכל שדרות העם. שיעוריו העמוקים היו אבן שואבת לבני הישיבה ולכל בני התורה בעיר, והבחין שהוא מאפיל בגדלותו ובברק חידושו על ראש הישיבה הוותיק. מיד קם, ועזב את המישרה! עבר ללמוד ביחידות בבית הכנסת בחצר זריצא, ובלבד שלא יפגע על ידו אדם, ולא יועם ולו במשהו כבוד גדול בתורה!

(מעין השבוע)

היידת השבוע

בשלוש עשרה מידות התורה נדרשת - מצא בפרשתינו שלוש מידות בשלושה מקומות ברש"י. את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485 בין הכותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש) אחד מספריו של מו"ר עט"ר ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

והייתם לי סגולה

בדוק ומנוסה שיש הצלחה כשמושך האדם ומאריך באומר "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" בתפילת ערבית של מוצאי שבת (ברכי יוסף או"ח ס"י רצ"ג אות ב').

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הצורך הבנים

כל ילד - עולם בפני עצמו

הרה"ח רבי ברל רוזנשטיין ז"ל, מנהל "תלמוד תורה - רזילי" בבני ברק, סיפר בהתרגשות רבה רשמים מביקורי ה"חזון איש" זצ"ל בכיתתו, כפי שזכר מחוויה אישית חזקה שאי אפשר לשכוח אותה: "החזון איש לא בא לבחינות כדי לצאת ידי חובה או על מנת לעשות רושם מעודד על התלמידים, אלא מתוך התעניינות אישית ממש, כדרך שכל אבא מסור מגלה עניין רב במצב הלימודים והכישורונות של ילד טיפוחיו. בהיכנסו אל הכיתה, נהג לישוב על גבי ספסל משותף לו ולילדים, כאחד מהם. אחר הישב אליהם פנים מסבירות ומחייכות, שוטח את שאלותיו בניחותא מופלגת, לא כדרך הבוחנים והמקשים, אלא כאומר: 'הבה ונברר בצוותא מה אומרת כאן הגמרא!'". "הוא לא פסח על אף תלמיד. עבר מילד אחד לשני, הציג לפנייהם שאלה בדין מן הדינים או בסברא מן הסברות, בשקלא וטריא או במסקנת התלמוד, אחר האזין למשיב בעירנות בולטת והשלים במידת הצורך את דבריו. בתפיסתו החדה עמד על מצבו של כל ילד וילד, על תכונותיו ויכולתו, ועל צרכיו הנפשיים. כתום הבחינה נהג לשבח את הילדים ולברכם". "אחר התבודד ה"חזון איש" עימדי בפניה, ופירט באוזני את סיכומיו המעשיים: 'התלמיד פלוני נכשל מעט וצריך לדרבן אותו, תלמיד פלוני הינו בעל תפיסה מהירה, אבל הוא שטחי מידי, נחוץ אם כן לכוונו באפיק הרצוי. תלמיד שלישי עושה רושם כבעל כישרון מבורך, וחלילה להזניחו, אפשר עוד יצמח גדול בישראל, ואילו תלמיד רביעי מופלא בהצטיינותו, מסתבר גם בשקידתו, כדאי להשפיע עליו שיצא כל יום לטייל ולשחק מעט, התמדתו היתירה עלולה להזיק לבריאותו, החיזורון שנסוך על פניו מספר די והותר'". "ובשעה שה"חזון איש" דיבר, הרגיש היושב נכוחו הרגשה בפועל, איך שכל ילד בפני עצמו מהווה עניינו האישי, הילד שלו" - סיים רבי ברל את תיאורו.

התנהגותו של מופת הדור זיע"א, נבעה מידיעתו שכל ילד הוא עולם בפני עצמו. כולם כהורים, רואים שגדלים בביתנו שמונה, עשרה, או עשרים ילדים, כולם מאותו אבא ומאותה אמא, אך חלוקים הם בדעותיהם, בטבעיהם, באופיים, אחד כולו חסד והשני כולו רגש, השלישי כולו שכל והרביעי... אם חכמנו, היינו דואגים לטפח כל ילד כעולם בפני עצמו, לפי כוחו וכישוריו. כמה היינו משיגים? כמה היינו נהנים? כמה היינו מאושרים? ובעצם, למה לא נעשה זאת? ננסה, נתאמץ, נתעייף, אך נקצור את הפירות ויקויים בנו: "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו".

ש' לום בית

הדרך המשתלמת

מעשה ברבי יום טוב ליפמן גאב"ד קופליא, ששכנתו פגעה קשות וביזתה את אשתו הרבנית ואילו הרב לא ידע מכל העניין. החליטו ראשי הקהל להעניש את האישה. והיות וסמכות ניתנה מממשלת פולין לראש הקהלות להטיל עונשים למפירי החוק והסדר הציבורי, רצו הפרנסים להשתמש בסמכותם ולהעניש את אותה שכנה חצופה. אך החלטת הפרנסים היתה צריכה אישור תחילה מרב העיר. ידעו הם כי בודאי לא יטה הרב אוזן קשבת לדבריהם, לכן דיברו עם הרבנית כי בליל שבת הקרוב בבוא הרב ממקום התבודדות לימודו ועיסוקי הרבנות אל ביתו, תספר לו הרבנית את כל אשר קרה לה ואת החלטת הפרנסים. הרבנית הסכימה לדבריהם, ובחצות הלילה כשסיים חוק לימודיו סיפרה לו מכל העניין. כאן הפתיעה תשובת רבי יום טוב ליפמן: היות וכבר עברו כמה ימים מהמקרה, ואסור לאדם להעלות קללת חבירו על מיטתו, כי אם קודם השינה עליו למחול לכל מי שציערו, אם כן - פנה לאשתו, אין לך היכולת והרשות ממני ללכת לישון עד... שאת תבקשי "מחילה" משכנתך על אשר לא מחלת לה עד היום, וכי כמה לילות הלכת לישון בלא התפייסות עימה... היא נדהמה מתשובת בעלה הרב, אך מה לעשות, הרב עמד בשלו כי עליה ללכת להתפייס עם שכנתה ויהי מה. עשתה רצון בעלה, ועל אף השעה המאוחרת בלילה, הלכה ודפקה בדלת השכנה והעירה אותה. אך ראה זה פלא. כששמע השכנה על מטרת בואה של הרבנית התמלאה בבושה, נפלה על צוארה, בכתה ואמרה: האם האת צריכה לבוא אלי להתפייס, הרי אני היא שחטאתי נגדך וצערתיך... אם היינו נוהגים כך בחיי הנישואין האם היו אי פעם גירושין? מחלוקות? פירוד לבבות? ומדוע שלא נאמץ לעצמינו את הדרך הנפלאה - דרכה של תורה? כמה אושר יהא מנת חלקינו? כמה מאושרים יהיו ילדינו? כמה צער נחסוך מבוראנו? נעשה ונצליח!

אמרי שפר

- * הרה"ק רבי חנוך הענין מאלכסנדר אומר: הרי לך ראייה ברורה שאין אדם זקוק למשמש שישרת אותו שהרי נכרא בלעדיו.
- * הרה"ק רבי זוסיא מאניפולי אומר: אם ישאלוני בעולם האמת למה לא היית כמשה רבינו - אדע מה להשיב. אולם אם ישאלוני למה לא היית זוסיא - יסתתמו טענותי.
- * הרה"ק רבי יצחק אברבנאל אומר: אין אדם בוכה ממה שהוא עושה לעצמו.
- * הרה"ק רבי יצחק בלאזאר אומר: "אעשה לו עזר כנגדו" - זכה "עזר", לא זכה "כנגדו" (חז"ל). אחד עושה מהעזר - כנגדו ואחד עושה מהכנגדו - עזר.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

עצמנו, על מצוותינו ומראנו הרוחני. האם כך חושבים אנו לבוא למעמד הגדול, להתייצב לאולה? הלא עלינו להכין עצמנו כדבעי, כ"מחנותים" בשמחה! להרבות בשיעורי תורה, להתפלל ביתר כוונה, להגדיל בשבת אורה ושמחה, להוסיף שלמות במצוות! נזכור שנמשלנו כלה בגאולה, אבל "כלה" פירושה גם השלמת ההכנות!

א"ת א"ת א"ת

מעשה בעשיר שכרוב עושרו כך גודל קמצנותו וכילתו. לא נתן פרוטה לצדקה, לא הרים תרומה בבית הכנסת. לא הכניס עני לביתו, ולא נתן דריסת רגל לגבאי צדקה. "בזיעת אפי עמלתי על רכושי", אמר, "לא אתן לאחרים חלי!". יום אחד ישב בבוסתן גינתו, ומשרתיו נותנים לפניו לאכול. נשאו מגשים טעונים מעדנים ומטעמים לרוב. הן בזיעת אפו התעשר, בדין הוא שיהנה מעושרו! בלכתו מעד המשרת, ונתח בשר נפל ארצה. פער העשיר פיו בגערות, והמשרת עמד חפוי ראש. עוד הוא גוער במשרת, והנה עני עומד מאחרי הגדר. ידו פשוטה בתחינה, ועיניו בולעות את הסעודה הדשנה. אמר העשיר ברוחב לב: "תן לו את נתח הבשר שנפל לארץ". העני הודה בכל ליבו, והעשיר השתבח בלבבו לאמר, שאין נדיב כמותו! בערב שכב לישון, ובחלומו - והנה הוא במקום זר. בוסתן נפלא המשתרע עד לאופק וחבורות חבורות מסובים לסעודה, כשמשרתים זריזים מגישים לפנייהם את מנותיהם. והאוכל נפלא, ממוין מטעמים בגודש ובשפע. התיישב אף הוא, והמתין. והמלצר גודש את הצלחת שלימינו ושמאלו, ופוסח עליו... הסב את תשורת ליבו שיביא גם לו. "מיד", אמר המלצר. מיהר למטבח, וחזר. הניח על צלחתו של העשיר נתח בשר זעיר, חסר צורה, מלוכלך ומעופר בחול ועפר... "מה זה", התמרמר העשיר. "כאן הוא עולם השכר", הסביר המלצר. "כאן אין מקבלים אלא את מה שנתנו שם" לאחרים... ואמר הרב "אמרי אל" זצ"ל מבגדד: זהו שאמר הכתוב: "ואיש את קדשיו - לו יהיו". מה שנתן לכהן ולעני, לתורה ולצדקה - לא נתן אלא לעצמו, לחלקו בעולמו הנצחי...

(מעין השבוע)

מעשה בעשיר מופלג שהיה הונו עצום ורב, ולו בן יחיד, כלי המעלות. הגיע הבן לפירוק, ושדכנים החלו לפקוד את מעונו. הציעו את ביתו של עשיר פלוני, ענבי הגפן בענבי הגפן, מיזוג של שתי אימפריות כלכליות. הציעו את ביתו של המושל, שילוב של עוצמה מדינית וכלכלית. את כולם דחה, למגינת ליבם. "עשיר אני די", אמר, "איני נושא עיני להאדרת שמי ועוצמתי, כל מעייני באושרו של בני". לפיכך קרא לסוכנו עושה דברו, איש סודו ואמונו, ואמר לו: "מחפש אני נערה שתהא מושלמת בזכות עצמה, כלילת המעלות. איני נושא עיני לייחוס אבות ולעושר, מעמד או לכבוד. שהיפך הוא הנכון, אם אנשאנה וארימה מאשפתות תדע להוקיר שבעתיים טובה, ותהיה אישה כשרה העושה רצון בעלה". הלך השליח לדרכו, ולתקופת הימים שב: "מצאתי", בשר בשמחה. נערה מושלמת, חכמה ומשכילה, נבונה ונאה, בעלת מידות ומזג נוח, אצילת הליכות ועדינית נימוסים. דא עקא: כשושנה היא בין החוחים, בת למשפחה פשוטה שבפשוטות. "אין בכך פסול", השיב העשיר. נטל את בנו ונסע לאותה עיר. הנוער המובטח סינוור את עיניהם הביעו הסכמתם, נועד העשיר עם הורי הכלה, ואמר: "הא לכם סך אלף זהובים כמקדמה. אחר הנישואין אתן לזוג הצעיר דירת מגורים רחבת ידיים וכל הוצאותיהם על חשבוננו, וגם אתכם אשכן בדירה מרווחת כיאות להורי כלתי!". הנוער המובטח סינוור את עיניהם והמריץ את דמיונם. אמר אבי הנערה: "אם כך, למה לנו לחכות? יש כאן אולם חתונות, נבוא בדברים עם תזמורת וצלם, ועוד היום נוכל לערוך את החתונה!". חיך העשיר וענה: "כסבור אתה שלחונם הענקית לך אלף זהובים דמי מקדמה? הן לא תוכל לבוא לחופת ביתך בבלואים אלו שעליך, ובסחבות שעוטים כל בני המשפחה. החתונה תערך ברצות ה' בחודש הבא, ועד אז תאכל מעדנים ותטשטש את רוזנוך. לך לחייט ותפור חליפה נאה, קנה בגדים נאים לרעייתך ולכל בני המשפחה, ואז תרגיש בנוח בין עשירי המדינה ושועיה שישתתפו בשמחה!". והנמשל: לא בכדי נמשלה "כנסת ישראל" ללה, הבורא יתברך לחתן, והגאולה לחתונה. "ישיש עליך אלוקיך כמוש חתן על כלה!" אבל הבה נביט על

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

✓ אסור ליטול שערו או ציפורניו בין ביד בין בכלי וכן בשיניו, בין לעצמו בין לאחרים, ואסור מן התורה ליטול אפילו שערה אחת, ובשתי שערות חייב חטאת. והמלקט לבנות מתוך שחורות אפילו באחת חייב, ודבר זה אפילו בחול אסור משום "לא ילבש גבר שמלת אישה".
✓ אסור לחתוך יבלת מגופו בין ביד בין בכלי בין לו בין לאחר. וכן אסור לתלוש שאר ציצין של עור שפירשו קצת מעל גבי ידו או במקומות אחרים.
✓ ציפורן שפרשה רובה מגוף האדם, אם יש לו צער מזה - מותר לו ליטלה לגמרי בידו או בשיניו, אבל אסור ליטלה במספריים או בסכין וכיוצא בזה.
✓ רצועות העור שסביב לציפורן - אסור להסירן בשבת אפילו או בשיניו, ואפילו אם פירשו רובן מעור האצבע ומצערות אותו - אסור להסירן.
✓ אסור להסיר במסרק בשבת, ואפילו אם הוא עשוי משער רך, מפני שאי אפשר שלא ייתלשו שערות. ומכל מקום מותר לתקן מעט את שער הראש בכלי (מברשת) העשוי משער רך, אבל במסרק ממש גם זה אסור, ונהגו לייחד את המברשת במיוחד לשבת, כדי שלא יהיה נראה כעובדין דחול.
✓ ישנם אנשים שמקלים לסרוק ראשם בשבת וכמעט נעשה הדבר כהיתר אצלם, ואוי לעיניים שכך רואות לעבור בשאט נפש לחלל שבת בידים, ומהראוי לכל חכם בעירו להזהיר על זה, אולי ישמעו ויקחו מוסר. והרי יכולים הם לסדר את השיער ביד, ולמה לעבור איסור בזה ידיים.
✓ אסורה האישה להתיז על שערותיה נוזל (ספריי) כדי לשמור את תסרוקתה, מפני שעל ידי הנוזל השערות נדבקות וזה דומה לבנין.
✓ אסור לאישה לקלוע את שערותיה לצמה, וכן אסור להתיר את הקלוע כבר, מפני שדומה הדבר לבונה וסותר. ושער פאה נוכרת אסור לקלוע בשבת משום אורג. וכן אסור לסותרו משום סותר. אך מותר לקבץ את השערות המפוזרות ולתקן ביד, וכן לקשרו בסרט או בקשת.
✓ יש לזהר שלא יחכך הרבה בזקן ולא יתעסק שם, שמא ייתלש שיער. וכן הנשים שיש להן שערות רבות בראשן, לא יחככו הרבה בציפורנים, שבדאי ייתלשו שערות. ומכל מקום מותר לאדם לחכך בנחת בשערות ראשו ואינו חושש שמא יתלוש מהן, ואף מותר להוציא שיירי מאכל שנדבקו בזקנו, ובלבד שיקפיד שלא יתלוש שערות.
✓ טוב לזהר לקנח צואת החוטם שיבשה קצת בנחת, שלא יתלוש שערות, אף על פי שמצד הדין אין בזה איסור, מכל מקום הנזהר בזה - תבוא עליו ברכה.

(השבת וההלכותיה)

העלון מוקדש לתפילת רבים

לרפואתו השלימה של הוד כ"ק מן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א.

הרה"צ רבי יעקב ישכר בער בן סימה רייזל

ובזכות זיכוי הרבים יחזקה ויאמצהו השי"ת לאורך ימים ושנים ורעננים

עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.